

Tolna vármegye

völgyesi járás
Fáralja (kor) jegyzőség

Közigazgatási tájékoztató lap

Fáralja.

nagy (kor) község közérdekű viszonyairól.

I. A község általános leírása.

A) A község történeti leírása.

1. A község keletkezésére, fejlődésére, esetleg elpusztulására és újra felépülésére vonatkozó adatok. A község a multban melyik vármegyéhez tartozott és onnan mikor kebelezetett át? Volt-e és mi a korábbi vagy történeti neve, hivatalos nevén kívül más használatos neve, esetleg mi a nemzetiségi neve? Település esetén kik és honnan jöttek a községbe?

2. Területváltozások, határrész (puszta) átcsatolások; községegyesítés, beolvadás vagy kiválás történt-e 1871. óta, mikor és mily körülmények között? (A vonatkozó hivatalos adatok, rendelet száma, közlendők.)

Köztudomás szerint minő elpusztult falvak feküdtek egykor a község határán. (Rendszerint a dülő-nevek vagy a községbe olvadt puszták neve alapján.)

3. A község jellege 1848 előtt a telekkönyvi- és urbéri adatok szerint (város, mezőváros, szabad vagy urbéres község stb.)

4. A község jellege 1871. után. E tekintetben voltak-e szervezeti változások (átalakulás, visszafejlődés).

5. Anyakönyvi szervezeti változások. A község melyik területhez tartozott, mikor történt a változás és mily rendelet alapján (az anyakönyvi feljegyzések szerint).

6. Vannak-e a község életében és szervezetében eredeti és különös (máshol nem található) intézmények, említésreméltó események, leletek? (a köztudomás vagy monografiák szerint).

Varalja község újabb eredetű: -hiteles adatok szerint már 1646-évben megvolt. Keletkezése a mohácsi-vész utáni időktől vezethető vissza. Mindenképp Tolna megyéhez tartozott. Eredetileg valamivel közelebb feküdt a Zengő cseperthez, körülbelül a mostani fekvéséhez 500.-méternyire.:-annak a neve Kövesd volt, a népvanderlás kerabeli település mely mellett Knabel és Kiss féle őskerületek bizonyítanak, továbbá mutattja a régi nevek, Kopaszgyőr, -Nyékidomb, -Kövesd. - A refernatus egyháznál található jegyzőkönyv szerint a kövesdi pretenstans lakosság szárendattattva Pécs felől, a Varfői pász felszólítására, hogy nekik hathatósbab védelmet nyujthasson mostani helyére telepedett. Ekker kapta a szin magyar és refernatus község a Varalja nevet, továbbá a mostani község hazán parochia helyét, a mostani templontól jobbra templom helyét, mai nap is meglévő tetetőjét és végül a Héra és Hervath féle helyeken a jegyzői lakast és község hazat. A török kiveretése után az egész refernatus község a pécsi remai-kathelikus püspökség kegyurasaga alá került, s az t érdekes megjegyezni, hogy 1833.-ban Szepessy Négyessy Ignacz baró pécsi püspök Varalja község jobbagy-sagát a ciganyek kivételével felszabadította. Ebben a tekintetben az országban ő volt az első.

Solna

vármegye

Közigazgatási táj Főváros

nagy (n) község közérő

I. A község által

A) A község történeti leírása.

1. A község keletkezésére, fejlődésére, esetleg elpusztulására és újra felépülésére vonatkozó adatok. A község a multban melyik vármegyéhez tartozott és onnan mikor kebeleztetett át? Volt-e és mi a korábbi vagy történeti neve, hivatalos nevén kívül más használatos neve, esetleg mi a nemzetiségi neve? Település esetén kik és honnan jöttek a községbe?

2. Területváltozások, határrész (puszta) átcsatolások; községegyesítés, beolvadás vagy kiválás történt-e 1871. óta, mikor és mily körülmények között? (A vonatkozó hivatalos adatok, rendelet száma, közlendők.)

Köztudomás szerint minő elpusztult falvak feküdtek egykor a község határán. (Rendszerint a dülő-nevek vagy a községbe olvadt puszták neve alapján.)

3. A község jellege 1848 előtt a telekkönyvi- és urbéri adatok szerint (város, mezőváros, szabad vagy urbéres község stb.)

4. A község jellege 1871. után. E tekintetben voltak-e szervezeti változások (átalakulás, visszafejlődés).

5. Anyakönyvi szervezeti változások. A község melyik területhez tartozott, mikor történt a változás és mily rendelet alapján (az anyakönyvi feljegyzések szerint).

6. Vannak-e a község életében és szervezetében eredeti és különös (máshol nem található) intézmények, említésreméltó események, leletek? (a köztudomás vagy monografiák szerint).

Nem történt.

Szabad falu.

urbéres község

Nagyközség.
nem voltak.

Nem történt.

Őskori leletek.

B) A község földrajzi leírása.

1. A község (falu) és határának fekvése (a szomszéd falvaknak és távolságuknak megjelölésével).

A község határa síkság, dombos vagy hegyes vidék, erdős vidék-e?

A község magaslati és vizei (folyó, patak, tó, nagyobb mocsarak).

2. A község területének nagysága:

Művelési ágak szerint:

3. Tartoznak-e a községhez önálló puszták vagy havasok (külön kataszteri részlet alatt felvett területek) és mi a nevük?

Vannak-e a község határával össze nem függő határrészek, hol, mely név alatt és mekkora a területmük?

4. Vannak-e a békekötés folytán elszakított részek és ideiglenesen a község hatósága alá helyezett idegen határrészek, melyik községből valók és mily területmük (kataszteri, esetleg más adatok alapján)?

A község vázlatos térképe csatolva db
nincs csatolva.

C) A község népességi viszonyai.

1. Mennyi a község lakossága?

A lakosság megoszlása, vallás szerint:

nemzetiség szerint:

2. A lakosság elhelyezkedése általánosságban, (belterületen, tanyákon vagy felváltva; lélekszám szerint megjelölve).

Vannak-e népesebb lakott helyek, telepek; a falutól milyen távol és mennyi a lélekszámuk?

3. A népesség zömének foglalkozása (földmivelés, ipar, bányászat, földmivelési vagy ipari napszám-kereset stb.).

4. Hány ház és hány lakásrész van a községben a házadózási adatok szerint, külön feltüntetve az egyes pusztákat, különálló vagy odaosztott területeket.

A községben levő állami és más középületek.

A község tagymányok, mára
kismányok községek között fekszik
5.-5. km. távolságban.
Sík, dombos, hegyes erdős vidék.
Patakok.

3709. kat. hold (birtokivek adatai alapján).
1382 k. hold szántó, 172 k. hold rét (kaszáló),
142 k. hold szőlő (beültetett), 144 k. hold
legelő, 1666 k. hold erdő, — k. hold
nádas, 145 k. hold terméketlen (ut, szikla, homok,
mocsár, kőbánya). 58. t. hold kert.

Penc.

Pincsenek.

Pincsenek.

1602.

lélek.
222 r. kath., — g. kath., 675 ref.,
659. ág. h. ev., — izr., 2 egyéb
— magyar, — német, — tót,
— rutén, — oláh, — horvát,
47 egyéb.

Belterületen.

nincsenek.

földmivelés.

325. házszám 738. lak. rész.
községház, iskolák, templomok
2. 2.

II. A község szervezete, beosztása és közérdekű viszonyai.

A) Községi szervezet.

1. Előljárók. 6.
(Nem névszerint töltendő ki.)

Rendszeres tisztviselők és alkalmazottak.
(Kisközségben csak a székhely község lapján kell kitölteni.)

Napidíjas irodai alkalmazottak:

Szegődményes alkalmazottak:

A jegyzőség székhelye és távolsága:

2. A községi képviselőtestület létszáma:

Községi képviselő-választókerületek száma, elnevezése, hány tagot választ.

3. Meg van-e bizva a község gyámhatósági hatáskörrel. Van-e gyámpénztára?

B) Általános közigazgatási beosztás.

4. A vármegye székhelye és annak távolsága.
(a község központjától, távolsági térkép adatai szerint járható útvonalon):

A járás székhelye és távolsága: (ugyanugy)
Országgyűlési (nemzetgyűlési) választókerület székhelye és távolsága:

Törvényhatósági bizottsági választókerület székhelye és távolsága:

C) Rendészeti igazgatás.

5. A csendőrség és folyamőrség székhelye és távolsága:

Van-e a községnek rendőri őrszemélyzete és hány tagból áll?

Van-e a községben toloncállomás?

Fel van-e ruházva az előljáróság cselédügyi biráskodással (1876: XIII. t.-c.; 1907: XLV. t.-c.)

6. A községi tűzoltóság szervezete:

7. Van-e a községnek jóváhagyott szabályozási terve?

Van-e járdalerakási szabályrendelete?

Biró. Törvény- (másod-) bíró. 6. esküdt,
(tanácsbeli). Pénztárnok. Közgyám 1.-1.
1. jegyző, 1. segédjegyző, - orvos
- állatorvos, - irodai alkalmazott,
- pénztári alkalmazott, - egyéb alkalmazott (utbiztos stb.)

1. kisbíró (küldönc), 1. bába,

2. éjjeli őr és - gazdasági alkalmazott.

Helyben. km.

10. virilista, 10. választott tag, 2. pót tag

1. A község - választókerületet alkot.

Nincs.

Szekszárd 32. km.

Bonyhád 10. km.

Bonyhád. 10. km,

Győre 5. km.

Körményok. 5. km.

Van, - tag. Nincs.

Van. Nincs.

Nincs.

Hivatásos, önkéntes, (gyári stb.) tűzoltóság 40. tag.
Kötelezett tűzoltóság.

Van. Nincs.

Van. Nincs.

D) Szociális igazgatás.

8. Kórorvos székhelye és annak távolsága:

Hány magánorvos lakik a községben:

Községi bábák száma:

Körbába lakóhelye és annak távolsága:

Okleveles magánbábák száma:

Legközelebbi gyógyszertár hol van és milyen távol?

Legközelebbi kórház hol van és milyen távol?

Van-e szegényház vagy más jóléti intézmény?
(Árvaház, gyermekmenhely telep)

9. A gondozott szegények száma:

Elhagyott gyermekek száma?

10. Milyen a község ivóvize?

Van-e ártézi kutja vagy vízvezetéke?

Kutviz, folyóvíz, egészséges, ártalmatlan, jó.

Van-e csatornázása?

11. Korcsmák és vendéglők száma?

Van-e szálloda, fogadó és hány?

Van-e községben közfürdő?

12. Van-e a község határában gyógyfürdő,
üdülő vagy nyaraló-telep és milyen távolságra?

A fürdőtelep gyógyfürdővé van-e nyilvánítva?

E) Törvénykezési beosztás.

13. Kir. törvényszék székhelye és távolsága:

Kir. járásbíróház székhelye és távolsága?

F) Pénzügyi beosztás.

14. Kir. pénzügyigazgatóság székhelye és távolsága:

Kir. adóhivatal székhelye és távolsága:

Kir. pénzügyőri szakasz, vámőrs, vámőrségi
kirendeltség, székhelye és távolsága:

Kataszteri felmérési felügyelőség székhelye és
távolsága:

Papymányok 5. km.

pen.

1.

-

km.

Papymányok 5. km.

Szekszárd 32. km.

Van szegényház Nincs.

- intézeti ápolásban, - magán ápolásban.

- 1. - gyermek.

for.

nincs

4. korcsma, - vendéglő, - kávéház.

Nincs.

Nincs.

Nincs.

Nincs.

Szekszárd 32. km.

Bonyhád 10. km.

Szekszárd 32. km.

Bonyhád 10. km.

Bonyhád 10. km.

Szekszárd 32. km.

III. Közművelődési viszonyok.

A) Közoktatásügy.

1. Hány és milyen jellegű és fokozatu népiskola van a községben, (megjelölve a tantermek és tanerők számát: állami, közs., felekezeti isk., elemi, felsőbb népisk., polgári iskola stb.)

2. Középiskolák vagy más szakiskolák (iparostanociskola, gimn., reálgimn., reál iskola stb.) Azok jellege, tantermek és a tanerők száma:

3. Óvodák jellege, száma és tanereje:
Nyári menedékház van-e?

4. Testnevelés szervezete. Levente egyesületek:

5. Kir. tanfelügyelőség székhelye és annak távolsága:

Ref. - 1. tanerő.
Lgh. ev. 2. - 1 -

Pincsenek.

Pines.

Egy.

Szekszárd 32. km.

B) Vallásügy.

6. Vannak-e a községben anyaegyházak és milyenek? Ha a község fiókegyházat alkot, hol van az anyaegyház és mily távol (bevett és elismert felekezetek szerint sorolandó fel.) A községbeli egyházak melyik püspökséghez, illetőleg egyházkerülethez tartoznak:

Izraelita anyakönyvi kerület székhelye és távolsága:

7. Van-e a községnek kegyuri joga, vagy Canonica visitation alapuló, vagy a hívők helyett átvállalt kötelezettsége és mily teherrel jár?

8. Az egyházi adózás rendszere. Felekezetek szerint: (párber és egyénenkint időről-időre kivett adó stb.)

Milyen egyházi szervezetek vannak még a községben? (Bevett és elismert felekezetek szerint.)

9. Van-e r. kath. egyháztanács? Esetleg az egyházközség ügyeit az iskolaszék vagy a képviselőtestület intézi-e.

Református. -
Lgh. ev. fiók kimványokhoz tartozik. Rom. kath. fiók nagymányokhoz. -

Sonyhád 10. km.

Pines.

Párber és %-os egyéni adó.

Baptista.

Pines.

C) Kulturális intézmények.

10. Múzeum, könyvtár vagy hasonló intézmény?

11. Műemlék, természeti emlékszobor, honvédemlék vagy elesett hősök emléke?

12. Van-e állandó vagy időszakos színház, műkedvelő előadások stb. Mozgóképek.

Kulturális egyesületek.

13. Gazdakör, kaszinó, dalosegylet, munkás-egylet, egyéb kulturális egyesületek (névszerint felsorolva.)

Pines.

Pines.

Pines.

Pincsenek.

48-as polgári kör. -

IV. Forgalmi és gazdasági viszonyok és igazgatás.

A) Közlekedésügy.

1. A község forgalmi helyzete. Fő közlekedési vonala (országut, megyei ut, annak elnevezése, esetleg a községtől való távolsága). A község határában fekvő hidak, kompok, révek stb.

2. Vasuti összeköttetése, fő- vagy mellékvonalak, van-e vasuti állomása, mi az elnevezése, megállóhelye, marha és egyéb rakodóhelye? Ipari és kisvasutak. Közúti vasutak.

Hajóösszeköttetés, a község mentén vagy attól mily távolságra, melyik folyón, hol a hajó állomás?

Van-e pósta, távirda, távbeszélő állomása?

3. Melyik községi közlekedési utvonathoz járul hozzá a község?

Községi (közútló) utak hossza?

Van-e kövezet-vámszedési joga.

B) Földművelésügy.

4. Birtokviszonyok. Nagybirtokok (1000 holdon felül) száma és terjedelme tulajdonosok szerint. Középbirtokok száma és terjedelme. (100—1000 hold) Kis és törpebirtokok átlagos kiterjedése. A község gazdasági jellege a lakosság zömének foglalkozása szerint:

5. Művelési rendszer. Van-e nyomásos gazdálkodás. Szervezve van-e a birtokossági tanács?

Van-e közös legelő? Hány és mily terjedelmű?

Van-e külön szervezete (legeltetési társulat)?

Van-e legelő-rendtartás?

Van-e közös erdő? Van-e szervezete?

Erdőgondnokság székhelye és annak távolsága.

Van-e hegyközség, hány és mily terjedelmű, (elnevezésük szerint) és melyik borvidékhez tartozik.

6. Van-e községi faiskola, mily terjedelmű?

Be van-e ültetve?

Községi közlekedési (vicinális út) továbbá országút attól 2. kilométernyire. - Híd: 4. - Komp rév nincs. -

Igen. Fáraja feltételes megálló. Rakodóállomás nincs. -

Nincs. -

Posta van. -

Egyikhez sem. -

- 3. -

km.

Igen. — Nem.

1. 1300. h.
1. 280. -
5. 35. -

mező- vagy erdőgazdaság, szőlőművelés, kertészet stb.

Nincs. -

Igen - egy. -

Igen. -

Igen. -

Igen. - Igen. -

Székhely 32. km. -

Nincs. -

Igen. 1000. □-ól.

Igen.

7. *Vizrendező és hasznosító társulat.* Annak székhelye. Vannak-e vízhasználatok (malom stb. vagy más ármentesítő intézmények és milyen)?

Az illetékes kultur- vagy folyam mérnökség székhelye:

8. *Állattenyésztési viszonyok.* Állatok száma: a tenyészállatok száma,

uralkodó tenyésztési irány:

Körállatorvos székhelye és annak távolsága.

Ipar és kereskedelem.

9. *A község állandó piaca hol van?* (helyben vagy mely községben, milyen távol).

Hova gravitál a község?

Vannak-e a községben vásárok, országos, heti vásárok, hányszor és milyen (kirakó, állatvásár, stb). Kié a vásártartás joga?

Mérték- és hordó-hitelesítő hivatal székhelye:

10. *A községbeli kereskedések száma és jellege.*

Hitel és pénzüintézetek száma és alaptőkéje (felsorolva).

Szövetkezetek száma és jellege (névszerint).

Iparosok szakma és foglalkozási ágak szerint.

Van-e a községben ipartestület?

11. *Gyárak, ipartelepek és azok átlagos nagysága* (hajtóerő és munkáslétszám szerint felsorolva).

Az illetékes iparfelügyelőség székhelye és távolsága:

Ker. munkásbiztosító pénztár székhelye és távolsága:

12. *Magánkezelésben álló közművek:*

Közvilágítás, jéggyár stb.

13. *Bányák száma és jellege.*

Állandó bányauzem nagysága, hajtóerő és munkáslétszám szerint.

14. *Háziipar és annak jellege.*

Pines.

Szekszárd 32. km.

128. ló, 250. szarvasmarha,

520. sertés, 480. juh

Bonyhád 10. km.

Bonyhád 10. km. -

Bonyhád 10. km. -

Pinesenek. -

Szekszárd 32. km. -

—

—

—

Sorbély 8. Kerékgyártó 2. Kovács 3. Csaka-
tos 1. Szabó 3. Bogmár 2. Kömives 4. -
Szitalos 3. -

Pinesenek.

Szekszárd 32. km.

Szekszárd 32. km.

J.

Köszénbánya, átlagban 200-250.
munkással. —

—

V. Községi vagyon és háztartás.

1. A község tulajdonát képező középületek és helyiségek száma.

Hivatalos célokat szolgáló épületek (jegyzői, orvosi, tanítói lakás: a házak, a lakások és azok lakrészeinek száma).

A körjegyzői, körorvosi lakás, a székhely község vagy a községek közös tulajdona-e (csak székhely községben töltendő ki)?

2. A község tulajdonát alkotó ingatlan vagyon

Mennyit kezel házilag, haszonbérileg, kishaszonbérletben?

Jegyzők és alkalmazottak földjavadalma (az állások szerint felsorolva). Mily kiterjedésű.

Melyek a lakosság hasznára szolgáló ingatlanok (legelő, erdő, kavics, homokbánya stb.)

Községi közüzemek (a község tulajdonában) világító és vízművek stb.

3. Egyéb vagyon és értékek. Hasznos jogok. Községi takarékpénztár. Községi korcsma stb.

4. A községre kivetett egyenes adók összege:

5. Fel nem sorolt más községi és közjöveldelmek.

Egy a községlára. - 9. helyiség.

Jegyzői lak 6. szoba.

10. kat. hold szántó és rét,

1. legelő, kat. hold erdő,

egyéb föld-adó alá nem eső terület
80. kat. hold. -

5. kat. hold.

legelő, erdő, kavics, homok
bánya. -

Házadót, bányajog, községi
korcsma. -

Földadó 56. K f. Házadó 39. K

75. f. Ált. kereseti adó K f. Tár-

sulati adó K f. Vagyon- és jöv.

adó K f.

Kereseti, fogymutai adók.

VI. Mily feladatok megoldása volna a legszükségesebb a községben?

A község bányajogának hasznosítása, út járda építés, villanyvilágítás házi kezelésbe vétele, vásár tartás megszervezése. -

A község pecsétjének lenyomata:

Handwritten signature of the community clerk.

Községi (kör-) jegyző.